

FAZAKAS SÁNDOR (SZERK.)

Vezetés és menedzsment az egyházban és a diakóniában

Szerkesztette: Fazakas Sándor

ISBN 978 963 558 106 1

Kiadó: Kálvin Kiadó, Budapest, 2008
(140 oldal)

Lehet, hogy első olvasásra mi is azt gondoljuk, hogy kicsit furcsa, de legalábbis idegen fogalmak kerültek itt egymás mellé: vezetés, menedzsment, egyház, diakónia. Alig több mint két évtizede még a gyakorlati teológián belül is uralkodott az a nézet, hogy az egyház tevékenysége, működése annyira más jellegű, mint a piaci viszonyokra figyelő és építő gazdasági rendszerek és vállalkozások, hogy nem szükségszerű az egyházi életben vagy a teológiai gondolkodásban mélyebb értelemben foglalkozni ezekkel az összefüggésekkel. Időközben azonban olyan gyors változások érték el az egyházi élet területét, hogy napjainkra kétséget kizáró megállapítás lett, hogy nem lehet alapvető vezetési, irányítási szakismeretek nélkül „igazgatni” még a gyülekezeti életet sem, a diakóniai intézményrendszert pedig egyáltalán nem. A magasabb egyházi vezetői szinteken is megmutatkozik az, hogy a vezetés mennyire sokoldalú és komplex feladat napjainkban.

Ezzel a megállapítással nem kell belebonnyolódnunk abba a vitába, amely nagyon gyorsan kirobban, amikor a menedzser típusú lelkész mellett, vagy ellen szólunk. Még abba a kérdésbe sem kell belefutnunk, hogy fontos-e az egyházi menedzsment, vagy minden szépen megy e nélkül is.

A fiatal lelkészmenedzsek ma Magyarországon a saját bőrén érzik, hogy milyen terhekkal, örömmel és fájdalommal jár az, amikor odakerül a neve mellé az „igazgató” szócska. Sokszor már a következő napon ráébred a régi mondás igazságára: nem dolgozni nehéz, hanem „dolgoztatni”, irányítani

és másokat inspirálni, illetve olyan kisugárzással betölteni vezető posztokat, hogy a környezetünkben dolgozók valóban hatékonyan alkossanak és tevékenykedjenek. Egyértelmű elsőbbsége van egy vezető hitelességének, lelkiességének, de napjainkban ezen felül még szükség van alapos szervezési és irányítási képességre is, hogy az előbbieket valóban érvényesültni tudjanak. A marketing szó idegesíthet minket – különösen egyházi falainkon belül –, de naponta felfedezzük a hiányának, vagy az egyházi/gyülekezeti kommunikáció ügytelenségének káros következményeit. Emlékszem gyülekezeti lelkészi szolgálatom komoly hitű presbitereknek rövid és tömör mondataira, amely szerint „nem elég az árut megtermelni, hanem el is kell adni azt...” Mérgesített ez a mondat sokszor, de nem tudnám felsorolni azokat a területeket, ahol mégis rá kellett ébrednem a megállapítás fontosságára. Hasonlót állít a „spirituális gyülekezetmenedzselés” talán legelső markáns képviselője, *Hans-Jürgen Abromeit* püspök: „Az egyház minden tevékenységét lelkileg és teológiailag kell megalapozni. Annak azonban mindig van gazdasági aspektusa is. Ezt figyelmen kívül hagyni inkább elvakultság, semmint teológiai tisztesség.” (27. o.) Ebből a megállapításból következik az is, hogy álszent dolog kritizálni a gazdasági rendszert a maga egészében, ha ugyanakkor gyülekezeti és egyházi szinten profitálni szeretnénk belőle.

Már pusztán ennek a néhány összefüggésnek az alapján is csak üdvözölni tudjuk azt az előadás-gyűjteményt, amelyet *Fazakas Sándor* református rendszeres teológus

szerkesztett és a *Kálvin Kiadó* megjelentetett. Néhány éve már folyamatosan rendeznek szakkonferenciákat ezzel a témával kapcsolatban, és egyházi intézményvezető szakirányú továbbképzés is folyik a *Debreceni Református Hittudományi Egyetemen*, ahol a most megjelent kötet szerzői kutatásaikkal és oktatói tevékenységükkel aktívan közreműködtek.

Kiváló gyakorlati érzékkel választotta ki a kötet szerkesztője azokat a nagyon aktuális írásokat, amelyek lelkészek, teológiai hallgatók és a gyülekezetben aktív civil szolgáltatók, presbiterek érdeklődésére igényt tarthatnak. *Alfred Jäger* írásai pedig a diakóniai szolgálatban állók számára jelentenek „kötelező” olvasmányt. A kötetben megjelent mindegyik írásra igaz, hogy rendkívüli módon gyakorlatorientált és a mai kihívásokra figyelő munkák. *Hézszer Gábor*, *Fazakas Sándor*, *Fruktus Levente*, *Környei Imre* és *Michael Herbst* tanulmányai az egyházi élet minden vezetési szintjén tevékenykedő lelkészeket és nem lelkészeket segíthetnek komoly, önkritikus vizsgálathoz és átgon-

láshoz. Még arra is kapunk eligazító útmutatást, hogy milyen veszélyekkel jár a túlzott hivatalosság vagy a vállalkozás szélsősége. Mielőtt bármilyen formában is megnyitnánk magunkat abban, hogy elegendő a tapasztalatunk és a hagyományos eszköztá-

runk, adjunk esélyt ennek az egészséges professzionalitást ébresztő könyvnek lelkész-ként, intézményvezetőként, egyházkormányzóként vagy olyan gyülekezeti tagként, aki kíváncsi arra, hogy milyen „időszerűsége és korszerűsége” van szüksége az egyháznak akkor, amikor új és új feladatok tornyosulnak előtte. Ezek a tanulmányok preventív olvasmányként megóvhatnak sok-sok túlkapástól, melléfogástól, szervezetlenségtől, vagy éppen naiv tudatlansá-

ból bekövetkezett bukástól. Lehet, hogy merőben új típusú körültekintést jelent ez a könyv, de valódi vezetéseméleti segítséget nyújthat.

Szabó Lajos
(Budapest, Evangélikus
Hittudományi Egyetem)

